

Asia: VN/14348/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne asiakasmaksuasetuksen muutoksista

Epilepsialiitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta.

Epilepsialiitto pitää asiakasmaksuasetukseen ehdotettuja huomattavia 22,5–45 % korotuksia kohtuuttomina ja eriarvoisuutta lisäävinä. Varsinkin erikoissairaanhoidon asiakasmaksujen keskimäärin 45 % korotukset kohdistuvat ihmisiin, jotka ovat moni- ja pitkäaikaissairaita ja joilla on suuria menoja terveydenhoidosta jo ennen korotuksiakin. Monisairaiden henkilöiden hoidon parantaminen ja tehostaminen säästää terveydenhuollon kustannuksia, mutta asiakasmaksujen nostolla tätä ei saavuteta.

Epilepsia ei ole vain yksi sairaus vaan monimuotoinen neurologisten sairauksien joukko. Epilepsian hyvän hoidon perustana on erikoissairaanhoidossa tehty tarkka diagnoosi, lääkehoidon aloitus ja hoidon ohjaus, kunnes kohtauksettomuus on saavutettu ja ammatillisen ja muun kuntoutuksen toimenpiteet saatu suunniteltua. Kansallisesti sovitun epilepsian hoitopolun (Epilepsian Käypä hoito -suositus 2020) mukaan epilepsian pitkäaikaishoitoa annetaan erikoissairaanhoidossa edellä mainitun tilanteen lisäksi silloin, kun kyseessä on vaikea epilepsia ja epilepsiaa sairastavan raskauden suunnittelu ja seuranta. Lasten epilepsiaa tutkitaan ja hoidetaan aina erikoissairaanhoidossa lastenneurologian yksiköissä (Epilepsia ja kuumekouristukset (lapset ja nuoret) Käypä hoito -suositus 2020).

Epilepsiaa sairastaa Suomessa lähes 60 000 ihmistä. Vaikeaa epilepsiaa sairastaa noin 9000 suomalaista. Vaikeaa epilepsiaa sairastavat ovat muita useammin työelämän ulkopuolella ja pienituloisia. Epilepsiaa sairastavat tarvitsevat paljon terveydenhuollon palveluja, ja vaikeahoitoista

epilepsiaa sairastavilla on usein paljon erikoissairaanhoidon käyntejä. Mikäli epilepsian pitkäaikaishoito ei toteudu riittävällä tavalla, päivystys- ja sairaalahoidon tarve kasvaa.

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n selvitysten mukaan Suomessa kotitaloudet maksavat terveydenhoidostaan monia muita maita enemmän. Asiakasmaksuja maksavat eniten pienituloiset ja paljon sairastavat. Maksutaakka on jo nyt monelle liikaa. Esimerkiksi vuonna 2023 ulosottoon on mennyt noin 440 000 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksua.

Pahimmillaan korkeat asiakasmaksut voivat muodostua hyvän hoidon ja palvelujen saamisen esteiksi, mikä lisää inhimillistä kärsimystä ja lopulta myös yhteiskunnan taakkaa, kun lyhytnäköisten säästöjen seurauksena ongelmat pitkällä aikavälillä pahenevat ja aiheuttavat suurempia kustannuksia.

Lausuntonne todistuksista ja lausunnoista perittävistä asiakasmaksuista.

Huom! tämä kysymys on osoitettu ensisijaisesti hyvinvointialueille. Todistuksista ja lausunnoista perittävien asiakasmaksujen jatkovalmistelua varten hyvinvointialueita pyydetään tuottamaan valmistelun tueksi tietoa hyvinvointialueen antamien todistusten ja lausuntojen määristä sekä niistä saatavista asiakasmaksutuloista. Samalla mahdollisuuksien mukaan pyydämme tietoa alla olevasti eriteltyinä:

- Lääkärinlausunnot ajokorttia varten
- Lääkärinlausunnot aselupaa varten
- Muut säädöspohjaiset lausunnot ja todistukset (jos tieto jo koottuna)
- Muut (ei-säädöspohjaiset) todistukset (jos tieto jo koottuna).

Lisäksi hyvinvointialueita pyydetään arvioimaan todistuksista ja lausunnoista perittävän asiakasmaksun nykyisen enimmäismäärän suhdetta todistusten/lausuntojen tuottamisen kustannuksiin (maksujen kustannusvastaavuus).

Tietoa tarvitaan, jotta todistuksista ja lausunnoista perittävän maksun enimmäismäärään valmisteltavan korotuksen vaikutukset hyvinvointialueen rahoitukseen voidaan arvioida hyvinvointialueiden rahoituksen turvaavalla tavalla.

-

Tarkiainen Virpi
Epilepsialiitto ry - Epilepsiförbundet rf